مجله کانون وکلای دادگستری استان آذربایجان شرقی
کانون وکلای دادگستری استان آذربایجان شرقی
شماره ۵۳ و۵۴ بهار و تابستان ۱۴۰۴

عوامل موثر در پیشگیری از وقوع جرم

دکتر صمد حضرتی[۱]

چکیده

شرایط زندگی در قرن حاضر روز به روز اذهان را متوجه پیشگیری از جرایم نموده، تردیدی نیست که با پیشرفت و تکامل تمدن انسانی و افزایش وسایل ارتباطی و تکنولوژی، امکانات برای وقوع جرایم پیوسته رو به افزایش است. اگر از این خطرات جلوگیری نشود آن وقت مجهزترین دستگاههای پلیسی نیز قادر به مبارزه با این فساد و تباهی نخواهد بود مطالعات و یافته‌های تحقیقات در قلمرو تاریخ حقوق کیفری نشان می‌دهد که جوامع بشری برای مقابله با جرم عمدتاً از مجازات، آن هم از انواع شدید آن استفاده می کرده اند (پیشگیری کیفری) اما به حکایت همین یافته‌های حقوق کیفری و مکاتب مختلف فلسفی- کیفری، این شدت و سختی نظام کیفری نتوانسته آن طور که انتظار می‌رفت منحنی جرائم را مهار کند یا آنها را از میان ببرد لذا تولد رشته‌های انسان شناسی جنایی و جرم شناسی در قرن نوزدهم تا حد زیادی به دنبال شکست نظام کیفری در مهار موج بزه کاری موثر بوده است همانطور که می‌دانیم بدن انسان در هنگام بیماری به داروهای گوناگون احتیاج دارد اما این کافی نیست بلکه باید از حفظ و نگهداری آن در موقع سلامتی با رعایت اصول بهداشتی غفلت نورزید و رویه ای پیش گرفت که حتی المقدور بدن بیمار نشود تا به درمان احتیاج پیدا کند.

و در این مورد نقش قوه قضائیه بیشتر از سایر نهادها جلوه گر می‌شود مطابق بند ۵ اصل۱۵۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی‌ایران(اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمان)به قوه قضائیه محول شده است و این قوه به دلیل وظیفه ای که در پیشگیری از جرایم دارد با مسائل اجتماعی مهمی‌چون بیکاری ، تورم، رسوم فرهنگهای بی محتوای بیگانه، و سقوط فضایل اخلاقی ارتباط پیدا می کند قوه قضائیه باید چاره اندیش این مسایل و مشکلات باشد و حد وظیفه به درمان دردهای ریشه دار

---

۱. استادیار گروه حقوق، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران و مدیر کل تعزیرات استان آذربایجان شرقی.
Samad.hazrati@iau.ir

جامعه بپردازد، بنا بر این کار قوه قضائیه با تشکیل دادگاه، دادسرا، حل و فصل دعاوی، تعقیب متهمـان و مجازات مرتکبین جرم، پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین از محورهای قابل توجه است که لازمه آن بررسی علل و عوامل تحقق جرم است که در سایه مطالعات علمی‌و انجام تحقیقات گونـاگون بدسـت خواهد آمد. نکته شایان ذکر این است که در این خصوص، اعمال مجازات یگانه راه برخورد شناخته نشده است، بلکه اصلاح مجرمین نیز که از به کارگیری شیوه‌های غیر جزایی محقق می‌شـود از دیگـر اهـداف قوه قضائیه است که نگاهی دقیق به این گونه قربانیان و آسیب دیدگان اجتماعی بنمایـد تـا آنـان را بـه کانون اولیه خانواده و اجتماع خود بازگرداند.

کلید واژه: پیشگیری، جرم، قوه قضاییه، وقوع جرم

مقدمه

شرایط زندگی در قرن حاضر روز به روز اذهان را متوجه پیشگیری از جرایم نموده، تردیدی نیست کـه بـا پیشرفت و تکامل تمدن انسانی و افزایش وسایل ارتباطی و تکنولوژی، امکانات برای وقوع جرایم پیوسته رو به افزایش است. اگر از این خطرات جلوگیری نشود آن وقت مجهزترین دستگاههای پلیسی نیـز قـادر به مبارزه با این فساد و تباهی نخواهد بود مطالعات و یافتههای تحقیقات در قلمرو تاریخ حقـوق کیفـری نشان میدهد که جوامع بشری برای مقابله با جرم عمدتاً از مجازات، آن هم از انواع شدید آن استفاده می کرده اند (پیشگیری کیفری) اما به حکایت همین یافتههای حقوق کیفـری و مکاتـب مختلـف فلسـفی- کیفری، این شدت و سختی نظام کیفری نتوانسته آن طور که انتظار میرفت منحنی جرائم را مهـار کنـد یا آنها را از میان ببرد لذا تولد رشتههای انسان شناسی جنایی و جرم شناسی در قرن نوزدهم تا حد زیادی به دنبال شکست نظام کیفری در مهار موج بزه کاری موثر بوده است همانطور که میدانیم بدن انسان در هنگام بیماری به داروهای گوناگون احتیاج دارد اما این کافی نیست بلکه باید از حفظ و نگهـداری آن در موقع سلامتی با رعایت اصول بهداشتی غفلت نورزید و رویه ای پیش گرفت که حتی المقدور بدن بیمـار نشود تا به درمان احتیاج پیدا کند. علیهذا همان طوری که برای سلامت بدن هم پیشگیری و هـم مـداوا توأمان لازم است برای رسیدن به یک جامعه سالم از جرم و جنایت نیز رعایت این اصول ضـروری اسـت زمانی که عوامل به وجود آورنده جرم اعم از شرایط خاص محیطـی و ویژگیهـای فـردی بزهکـار و بـزه دیده- مورد توجه واقع نشود. سرکوبی معلول هر چقدر هم با خشونت باشد حاصلی نخواهد داشت اعمـال مجازاتهای سنگین جهت برچیدن جرم جامعه بی گمان تفکری باطل است. چرا که مجرم تا حـد زیـادی محصول محیط خود است و یا اینکه نارسائیهایی در جسم و فعالیتهای جسمانی وی وجود دارد. حضـرت علی(ع) نیز بر این تفکر صحه گذاشته و در جمله زیبایی میفرماید: ((رُبَ قولٍ اَنفَذَ مِن صولٍ)) یعنی غالباً گفتار ملایم موثرتر از حمله و خشونت است و آقای بریسودو واریل معتقد بود(بزهکار یا مریض اسـت یـا نادان، باید به درمان و آموزش او پرداخت، نه اینکه او را خفه کرد.)

و لوی برول نیز در این مورد مینویسد: (هیچ گاه خشونت زیاد مجازاتها، در واقع و به طور جـدی از ظهور مجدد جرم پیشگیری نکرده است.) و در این مورد نقش قوه قضائیه بیشتر از سایر نهادها جلوه گـر میشود مطابق بند ۵ اصل۱۵۶ قانون اساسی جمهوری اسلامیایران (اقـدام مناسـب بـرای پیشـگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمان) به قوه قضائیه محول شده است و ایـن قـوه بـه دلیـل وظیفـه ای کـه در پیشگیری از جرایم دارد با مسائل اجتماعی مهمیچون بیکاری، تـورم، رسـوم فرهنگهـای بـی محتـوای

بیگانه، و سقوط فضایل اخلاقی ارتباط پیدا می‌کند قوه قضائیه باید چاره اندیش این مسایل و مشکلات باشد و حد وظیفه به درمان دردهای ریشه دار جامعه بپردازد، بنا بر این کار قوه قضائیه با تشکیل دادگاه، دادسرا، حل و فصل دعاوی، تعقیب متهمان و مجازات مرتکبین جرم، پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین از محورهای قابل توجه است که لازمه آن بررسی علل و عوامل تحقق جرم است که در سایه مطالعات علمی‌و انجام تحقیقات گوناگون بدست خواهد آمد. نکته شایان ذکر این است که در این خصوص، اعمال مجازات یگانه راه برخورد شناخته نشده است، بلکه اصلاح مجرمین نیز که از به کارگیری شیوه‌های غیر جزایی محقق می‌شود از دیگر اهداف قوه قضائیه است که نگاهی دقیق به این گونه قربانیان و آسیب دیدگان اجتماعی بنماید تا آنان را به کانون اولیه خانواده و اجتماع خود بازگرداند. بدیهی است اجرای درست برنامه‌های پیشگیرانه نیازمند وجود افراد متخصص در امر پیشگیری می‌باشد و مختصصان امر پیشگیری باید اقدامات فردی و جمعی مردم را در امر پیشگیری هدایت نموده و به ارایه رهنمودهای لازم بپردازد.

بخش اول- کلیات

مبحث اول- تعاریف

واژه پیشگیری امروزه در معنی متداول آن دارای دو بعد است:۱- جلوگیری کردن و به معنی پیش دستی کردن و به جلو چیزی رفتن. ۲- به معنی آگاه کردن، خبر چیزی را دادن و هشدار دادن، آمده است و در جرم شناسی پیشگیرانه در معنی اول آن مورد استفاده واقع می‌شود، یعنی با کاربرد فنون مختلف به منظور جلوگیری از وقوع بزه کاری و هدف به جلوی جرم رفتن و پیشی گرفتن از بزه کاری است پیشگیری عام در یک تعریف کلاسیک به معنی این است که اجرای مجازات در مورد مجرمین باعث ترس سایرین از ارتکاب جرم (نقض قانون) و مانع ارتکاب جرم از سوی آنان گردد پیشگیری خاص، به معنی استفاده وسیع از اقدامات کیفری و درمانی مشخص شده (شخصی) برای جلوگیری از تکرار جرم توسط خود مجرم است به عبارت دقیق تر، هدف عمده پیشگیری خاص، جلوگیری از تکرار جرم است. بنا بر این تعریف جامع و مانعی که بتوان از پیشگیری ارایه نمود عبارت است از: پیش بینی، شناخت و ارزیابی خطر جرم و انجام اقداماتی برای رفع یا تقلیل آن که گاهی از این روند تحت عنوان (مدیریت کردن خطر جرم) نام برده می‌شود.

مبحث دوم- تاریخچه پیشگیری از وقوع جرم

بررسی پیشینه تاریخی پیشگیری از وقوع جرم نشان می‌دهد عکس العمل آحاد مردم در مقابل بزه، تحمل کیفری برای تشفی خاطر زیان دیده و تنبیه فرد خاطی بوده است و توجه وافر به روحیات مجرم و اوضاع و احوالی که وی در حین ارتکاب جرم در آن قرار داشته، نمی‌شود با سپری شدن قرن‌ها به این منوال از عمر بشر، به تدریج این نکته به ذهن عده ای از محققین خطور کرد که تنها مجازات نمی‌تواند عامل بازدارنده مجرم از جرم و تخلف باشد. بلکه باید در این راستا تدابیر دیگری نیز اندیشید. لذا دانشمندانی همچون بنتام و بکاریا معتقدند که نقش کیفر، سودمندی(فایده گرایی) است و نه اخلاقی کیفر باید همزمان به (پیشگیری خاص) یعنی تشویق بزهکار به خودداری از تکرار جرم و نیز (پیشگیری عام) یعنی بازداشتن دیگران از تقلید از بزهکار، جامه عمل بپوشاند، لیکن بنتام به این نقش کیفر جنبه حسابگرانه و اقتصادی بیشتری نسبت به بکاریا، می‌دهد. (هر فردی به طور ناخودآگاه، بنا بر محاسبه خوبی (نفع و لذت) وبدی (رنج وناراحتی) حاصل از کردار خود امور خویش را اداره می‌کند اگر دریابد که کیفر نتیجه عملی خواهد بود که از آن سود می‌برد در آن صورت این اندیشه با نوعی قدرت وی را از ارتکاب باز می‌دارد. اگر ارزش کلی کیفر به نظر وی بیشتر از ارزش کل لذت بنماید، در آن صورت نیروی بازدارنده نیروی حاکم، خواهد بود و عمل ارتکاب نخواهد یافت لذا فردی که تصمیم به ارتکاب بزه می گیرد، در عمل همچون یک اقتصاددان با سبک و سنگین کردن مزایا و معایبی که ممکن است از جرم نصیبش گردد، رفتار می‌کند، او قاضی منافع خود است انسان بزهکار، انسانی آزاد، با هوش و با عقل است که به طور واقعی دست به محاسبه دقیق می‌زند متعاقباً با ظهور مکتب تحققی تغییرات اساسی در نگرش به جرم و مجازات پدید آمد و مطالعات و تحقیقات از مفهوم انتزاعی جرم به سمت و سوی مجرم و محیط پیرامون وی گرایش پیدا کرد. طرفداران مکتب تحققی، علل ارتکاب جرم را در بی تناسبی جسمی، روانی و اکتسابی بزهکار جستجو می‌کردند و بزهکار را محصول اختلاط و ترکیب عوامل درونی مانند عوارض ناشی از اختلال دماغی و ساختمانی بدنی و ژنتیکی و روانی چون صرع، جنون و عوامل ناشی از سن و غیره و همچنین عوامل بیرونی شامل عوارض نامساعد محیط طبیعی، آب و هوا، منطقه، خانواده، مدرسه، محل کار، معاشرین و وضع بد اقتصادی و اجتماعی بزهکار می‌دانستند. در اوایل قرن بیستم تحت تاثیر افکار و عقاید مکتب تحققی حقوق جزا و مکتب اصالت عمل جزائی، بویژه نظریه (آدولف پرنیس) و گسترش افکار بشر دوستانه، در حقوق متکی به شیوه‌های جدید پیشگیرانه از جرم و دفاع اجتماعی و اصلاح بزهکاران اوج گرفت این فکر با کوشش آقای (فیلیپور گراماتیکا) تحقق یافت.

عقاید و افکار افراطی (گراماتیکا) بویژه در مورد مخالفت با سیستم حقوق جزا و موضوعات اصلی آن، نه تنها مورد قبول همگان واقع نشد، بلکه حتی برخی از طرفداران خود این مکتب نیز از آن انتقاد کردند و بالاخره به رهبری (مارک آنسل) مکتب معتدل (دفاع اجتماعی نوین) پایه گذاری شد. در این مکتب حمایت از فرد در درجه اول اهمیت قرار می‌گیرد و در محاکمه متهم باید هم (عمل ارتکابی مجرمانه) و هم خصوصیات واقعی شخص بزهکار مورد شناسایی دقیق قرار گیرد تا بتوان مناسبترین تدابیر قضایی را درباره او اتخاذ نمود به همین دلیل مکتب دفاع اجتماعی معتقد است که در هر محاکمه ایی، علاوه بر پرونده قضایی، پرونده دیگری نیز وجود داشته باشد که در بر دارنده اطلاعات راجع به خصوصیات بدنی و روانی و زیست شناسی و اجتماعی بزهکار باشد مکتب دفاع اجتماعی مصممانه متوجه آینده است. و می خواهد که از مقصر، انسان جدیدی بسازد مبرا از عیوب سابق و سابقه‌های ضد اجتماعی لذا مکتب دفاع اجتماعی، بزهکار را موجودی می‌بیند که از مرتبه اجتماعی خویش فرو افتاده و بهتر است تا آنجا که ممکن است کوشید تا او در اجتماع به مقام سالم پیشین خود باز گرداند و به نظر می‌رسد که دیدگاههای مکتب دفاع اجتماعی نوین به دیدگاههای دین مبین اسلام در امر برخورد با جرم و نحوه پیشگیری از آن نزدیک باشد. امروزه در سیاست جنائی سازمان ملل متحد، شورای اروپا و نیز بسیاری از کشورها پیشگیری یعنی اتخاذ و اعمال اقدامها و تدابیر غیر کیفری و غیر سرکوبگر به منظور جلوگیری از وقوع جرائم، دارای جایگاه ویژه ای شده است که این امر خود حکایت از پذیرش یک رویکرد یا رهیافت کلان نسبت به جرم و کنترل آن دارد برگزاری هما یش‌های متعدد بین المللی، منطقه ای و داخلی در اغلب کشورها در مورد دو دهه اخیر دلیل دیگری بر اهمیت آن است، کنگره‌های پنج ساله سازمان ملل متحد تحت عنوان (کنگره‌های پیشگیری از جرم و اصلاح بزهکاران) و یکی از کمیسیون‌های فنی شورای اقتصادی و اجتماعی این سازمان نیز تحت عنوان (کمیسیون پیشگیری از جرم و عدالت کیفری) نامگذاری شده است. (کمیته اروپایی مسائل جنائی) شورای اروپا در همایش‌ها، قطعنامه‌ها و توصیه نامه‌های خود پیشگیری را از اولویت‌های سیاست جنائی در اروپا می‌داند. امروزه در سطح داخلی نیز دولت‌ها کمیسیون یا کمیته یا شورای خاصی را به عنوان متولی و مسئول پیشگیری از بزه کاری ایجاد نموده، مدیریت آن را به وزارت کشور (مثلاً در کشور انگلستان) یا به وزارت دادگستری (مثلاً در کشورهای نروژ و دانمارک) یا به طور مشترک به دو وزارتخانه کشور و دادگستری (مثلاً در هلند) یا به صورت مدیریت مشترک به نمایندگان جمعی از وزارتخانه‌ها (مثلاً در فرانسه) یا مستقیماً به سازمان پلیس (مثلاً در قبرس) محول می‌کنند. در ایران نیز پیشگیری از بزه کاری در متون رسمی مورد توجه

قرار گرفته و این مفهوم علاوه بر ورود در نوشته‌های فارسی جرم شناسی، در بعضی قوانین نیز مقرر شده است. به موجب اصل ۱۵۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی‌ایران قوه قضائیه علاوه بر کشف جرم و تعقیب و مجازات مجرمین باید به عنوان وظیفه دیگری برای(پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین) اقدام مناسب به عمل آورد قانون نیروی انتظامی‌مصوب سال ۱۳۶۹ نیز (پیشگیری از وقوع جرایم) را یکی از وظایف آن نیرو پیش بینی می‌کند. آئین نامه سازمان زندان‌ها مصوب سال ۱۳۷۲ یکی از وظایف آن سازمان را (شناخت روشهای پیشگیری از وقوع جرائم) اعلام می‌کند.(بند۱۱ ماده ۲۳) و بالاخره قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۷۶/۸/۱۷ برپیشگیری از جرایم مرتبط با مواد مخدر به عنوان یکی از وظایف (ستاد مبارزه با مواد مخدر) به ریاست جمهوری تاکید دارد. (ماده۳۳) در اجرای این ماده و به منظور کنترل اعتیاد به مواد مخدر ستاد در ۲۰ بهمن ۱۳۷۷ آئین نامه پیشگیری از اعتیاد، درمان و حمایت از افراد در معرض خطر اعتیاد به مواد مخدر را نیز تصویب کرده است. بنا به مراتب ملاحظه می‌شود که در سطوح بین المللی ، قاره ای، منطقه ای و ملی پیشگیری از بزهکار (پیشگیری غیر کیفری) در کنار سرکوبی کیفری و سرکوبی غیر کیفری جرایم خاصی برخوردار شده است که یا به عنوان یک وظیفه جدید به عهده نهاد پلیس سنتی گذاشته شده و یا برای اجرای آن، اشکال جدید پلیس یعنی پلیس‌های محلی و بعضاً (پلیس‌های اداری) خاصی، ایجاد شده است.

بخش دوم- انواع پیشگیری

مبحث اول- پیشگیری متداول

۱- قدیمی‌ترین نوع پیشگیری، پیشگیری از بزه کاری اطفال و پیشگیری از بزه کاری عمومی‌است. طبق این نوع پیشگیری در مورد اطفال و نوجوانان بزهکار که شخصیت آنها در حال شکل گیری است باید از تدابیر پرورشی و باز پروری استفاده نمود، حال آنکه در مورد بزهکاران بزرگسال باید از ارعاب انگیزی از طریق تهدید به مجازات استفاده کرد، زیرا شخصیت آنها شکل و قوام گرفته است، پیشگیری اخیر با معیارهایی که قبلاً گفتیم قدری جنبه کیفری به خود می‌گیرد و بی تردید پلیس به عنوان یکی از ارکان نظام کیفری در آن نقش مهمی‌دارد.

۲- پیشگیری انفعالی (منفعل) و پیشگیری فعال که نخستین آورده اجلاسهای اینترپل در مورد پیگیری است از اواسط سالهای ۶۰ میلادی، در جرم شناسی مطرح شده است. در پیشگیری انفعالی بعضی اقدامهای معمول پیشگیرنده، از نوع هشدار پلیسی به استقبال پدیده ای که باید مانع وقوع آن شد

نمی‌روند، بلکه به طور انفعالی منتظر تاثیر این اقدام‌ها باقی می‌مانند حال آنکه در پیشگیری فعال پلیس، برای اجتناب از وقوع، عمل می‌کند مثلاً برنامه ریزی و هدایت اوقات فراغت گروهی از جوانان را که در معرض جرم یا انحراف در زمان یا مکان خاصی قرار دارند به عهده می‌گیرد. مشارکت جامعه مدنی مثلاً شوراهای شهر و شهرداری‌ها یا اقدام مستقل هر یک از آنها در این خصوص نقش عمده ای ایفاء می‌کنند.

۳- پیشگیری اولیه (نخستین): شامل اقدام‌هایی می‌شود که متمایل به تغییر اوضاع و احوال و شرایط جرم زای محیط اجتماعی است. (بهبود شرایط زندگی)

۳-۲ : پیشگیری ثانویه: شامل اقدام‌های پیشگیرنده می‌شود که ناظر به گروههای خاص است که بیم ارتکاب جرم از سوی اعضای آنها می‌رود مخاطب این اقدام‌ها، یک گروه یا جمعیت خاصی است مثلاً کودکان و نوجوانان محله‌های فقیر یا بی بضاعت و دارای وضعیت نامناسب (یعنی اصلاح ساختارهای و نهادهای اجتماعی مربوطه)

۳-۳ : پیشگیری ثالث: در واقع ناظر به پیشگیری از تکرار جرم از طریق اعمال اقدام‌های فردی و سازگاری مجدد بزهکاران قدیمی‌است، کمک‌ها و مساعدت‌های انجمن حمایت از زندانیان و اشخاص و تشکل‌های علاقه مند در موفقیت سیاست اصلاحی- بازپروری بزهکاران و کنترل تکرار جرم تاثیر عمده دارد این نوع پیشگیری در چهارچوب (جرم شناسی بالینی) قرار می‌گیرد.

مبحث دوم- پیشگیری‌های جدید

جرم شناسی امروزه پیشگیری اجتماعی و پیشگیری وضعی (موضعی) را مطرح نموده است. پیشگیری اجتماعی از بزه کاری شامل مجموعه اقدام‌های پیشگیرانه است که به دنبال حذف یا خنثی کردن آن دسته از عواملی هستند که در تکوین جرم موثر بوده اند پیشگیری وضعی شامل مجموعه اقدام‌ها و تدابیری است که به سمت تسلط بر محیط و شرایط پیرامونی آن متمایل است. این امر از یک سو از طریق کاهش وضعیت‌های ماقبل بزه کاری، یعنی وضعیت‌های پیش جنایی که وقوع جرم را مساعد و تسهیل می‌کند انجام می‌شود و از سوی دیگر، با افزایش خطر شناسایی و احتمال دستگیری بزهکاران، بنا بر این پیشگیری وضعی، بیشتر با حمایت از آماجهای جرم و نیز بزه دیدگان بالقوه و اعمال تدابیر فنی، به دنبال پیشگیری از بزه دیدگی افراد یا آماج‌ها در برابر بزهکاران است که در نهایت و به طور غیر مستقیم کاهش، نتیجه آن خواهد بود در صورتی که پیشگیری اجتماعی به طور مستقیم در مقام جلوگیری از مجرم شدن افراد است یعنی جلوگیری از تبدیل شدن بزهکاران بالقوه به بزهکاران بالفعل

متنوع کردن پیشگیری بیانگر این موضوع است که بزه کاری، همانطور که گفته شد از محـدوده صـرف حقوقی، قضایی، و پلیسی خارج شده و مقابله موثر با آن از یک سو، همکاری و مشارکت نهادهای دولتی و تشکلهای مردمی(جامعه مدنی) را می‌طلبد و از سوی دیگر، مستلزم ایجـاد تحـول کمـی‌و کیفـی بـزه کاری بی تردید نوآوری و ایجاد تغییرات در چگونگی کنترل جرم را ایجاب می‌کند. این نوع پیشگیری از اخذ ضمانت اجراهای قضایی غیر رسمی‌و تعیین شرایط کفالت متهم تا بازپروری مجرم در نوسان اسـت. بنا بر این پیشگیری اولیه به عموم مردم مربوط می‌شود، اما پیشـگیری ثانویـه کسـانی را کـه بیشـتر در معرض ارتکاب جرم هستند شامل می‌شود و پیشگیری نوع سوم افرادی را که قبلاً مرتکب جرم شده‌اند ، منظور می کند:

بخش سوم- عوامل موثر در پیشگیری از جرم

امروزه اتخاذ بهترین روش‌ها جهت مبارزه با بزه کاری و پیشگیری از وقوع جرائم، موضوع علـم سیاسـت جنایی است، سیاست جنایی یک کشور روش‌های صحیح مبارزه با بزه کاری را تنظیم و برنامه ریزی مـی کند. اکثر تحلیل‌های پیشگیری عمومی، سنتی یا مدرن دو نـوع اثـر مختلـف بـه دنبـال دارنـد. اول اثـر بازدارندگی، دوم اثر آموزشی. اثر بازدارندگی بر این باور ساده مبتنی اسـت کـه مـردم بـه علـت تـرس از بازداشت و مجازات، از ارتکاب جرایم کیفری خوداری می‌کنند. اثر آموزش تا حدودی پیچیده تر است باور اساسی این است که مردم به لحاظ اقتدار و اجرای حقوق جزا می‌آموزند که از ارتکاب اشـکال خاصـی از رفتار تنفر آمیز خودداری کنند از بین جنبه‌های مختلف اثر آموزشی برخی نویسندگان بـر ایجـاد و ابقـای محکومیت‌های اخلاقی، نظیر حق و خطا، خوب و بد و عده ای دیگر بر ایجاد و تقویـت عادتهـای پایـدار حقوقی و دسته ای دیگر بر اهمیت گسستگی اخلاقی و اجتماعی از مجرم برچسب خورده تاکید دارنـد. و بعضی از دانشمندان همچون لمبروزو، برای رهایی جامعه از بزهکاران اقدامات خنثی و طرد کننـده علیـه آنان را کافی می‌دانستند و برخی نیز همچون فری و گاروفالو که نسبت به لمبروزو میانـه روتـر و انـدکی خوش بین تر بودند یک رشته تدابیر دفاع اجتماعی را که نه فقط با رعایت شرایط فردی شامل مجرم می گردد، بلکه محیط اجتماعی را نیز در برخواهد گرفت توسعه می‌بخشد، محیط اجتماعی باید بـه گونـه ای سازمان داده شود که پیشگیری از وقوع جرم در آن محفوظ باشد. بنا بر این برای پیشگیری از وقوع جرم عوامل مختلفی را بایستی در نظر گرفت که به عنوان تمثیل به شرح آتی بیان می‌گردد.

الف- عوامل قضایی

در اعمال راهکارها باید با مراجعه به عقل جمعی، هر یک از عوامل سبب ساز، موضوع تحت مطالعه کارشناسان مختلف قرار گیرد از جمله این عوامل این است که در حال حاضر هچگونه تعادلی بین حجم مراجعات مردم و قدرت خدمات دهی دادگستری وجود ندارد این عدم تعادل نتیجه عواملی است که به شرح ذیل در دو بخش بدان‌ها خواهیم پرداخت.

۱-علل برونی عدم تعادل در خدمات قضایی

در بررسی این عوامل، اسباب و عللی وجود دارند که ذاتاً مربوط به خارج از سیستم قضایی اند: اما شناخت آنها می‌تواند نقش موثری در برقراری (موازنه مطلوب) داشته باشد در واقع، طرح بسیاری از دعاوی عمدتاً یا به لحاظ عدم اطلاعات حقوقی و فقدان آشنایی مردم با حقوق شهروندی است و لذا ریشه‌های فرهنگی دارد. و یا زمینه‌های اجتماعی از قبیل بیکاری و مهاجرت از روستاها و رشد بی رویه جمعیت شهرها و نتیجتاً تلافی خرده فرهنگها موجب بروز ناهنجاریهای مختلف از قبیل شرارت و نزاع، ضرب و جرح، قتل و جرایم مربوط به قاچاق ارز، کالا و مواد مخدر می‌گردد. همچنین دلایل اقتصادی باعث تقض تعهدات حقوقی و خانوادگی و نیز جرایمی‌از قبیل سرقت، خیانت در امانت، اختلاس و ارتشاء، گران فروشی و احتکار و غیره می‌شود. بدیهی است که در اعمال روش‌های پیشگیرانه، اقدامات باید متناسب با ریشه‌های آن باشند، و سعی شود با خشکاندن ریشه پدیده‌هایی مانند فقر فرهنگی و اقتصادی، کم کردن فاصله‌های طبقاتی، تعمیم سرویس دهی و ارایه خدمات رفاهی به سایر نقاط کشور به گونه ای عمل شود که در یک برنامه ریزی دراز مدت، آرمان‌های قانون که همان اجرای عدالت است محقق گردد. بعلاوه تقویت دوایر مشاوره معاضدت قضایی و یا گسترش فرهنگ استفاده از وکیل و مشاوران حقوقی و تاسیس و تقویت دوایر مددکاری اجتماعی در کلانتری‌ها و مراجع نیروی انتظامی‌و نیز حمایت از ایجاد پلیس بین محله و شوراهای حل اختلاف نکاتی است که باید مورد توجه واقع شود که خوشبختانه در حال حاضر رویه قوه قضائیه حرکت در مراحل فوق الذکر می‌باشد. همچنین در اعمال مجازات‌ها باید تلاش شود تا با انتخاب راهکارهای تربیتی و تنبیهی به جای زندان از تبدیل محکومینی که تحت تاثیر فشار عوامل فوق اقدامات مجرمانه را مرتکب می‌شود به مجرمین حرفه ای جلوگیری شود بدون تردید چنین روش‌هایی به تقویت هنجارهای اجتماعی انجامیده از تحمیل آثار و عواقب مسائلی که فاقد ریشه قضایی است به محاکم و دادگاهها خواهد کاست.

ب- راهکارهای درونی برقراری تعادل در خدمات قضایی

اولین عنصری که به تامین و احیای حقوق عامه کمک خواهد کرد تهیه و تدوین قوانینی است که متناسب با نیازهای روز جامعه بوده، امکان دسترسی به عدالت را مسیر سازند لکن موضوع قابل توجه این است که در روند قانون گذاری، نقش قوه قضائیه در پیشنهاد لوایح قضایی باید به شیوه ای باشد که ضمن تنقیح قوانین گذشته از افزودن به مشکلاتی که تاکنون موجب کاهش تسلط قضات گردیده جلوگیری کند، به علاوه قوانین با ثبات و غیر متعارض و سیستم اداری کار آمد نیز از جمله عواملی هستند که در ارائه خدمات شایسته قضایی از ابزار مهم تلقی می‌شوند. در واقع وجود کارکنان آموزش دیده و وسایل لازم از قبیل ساختمانهای مجهز به سیستم رایانه می‌تواند نقش مهمی‌در انجام دستورات دادگاه و تسریع روند دادرسی داشته باشد، بنا بر این در رسیدگی به پرونده‌ها، قضات زمانی موفق می شوند که با دقت و سرعت عمل کنند و لازمه چنین امری وجود ابزاری مانند قوانین شفاف و صریح و نسبتاً ثابت، نیروی انسانی کارآمد وفقدان هر گونه دغدغه فکری است. لذا فراهم کردن دوره‌های تحصیلات تکمیلی برای قضات و جلوگیری از خروج قضات مستعد و توانا چرا که افزایش معرفت و دانش قضایی به تضمین و رعایت بیشتر حقوق و آزادیهای مشروع و مصرع در قانون اساسی از سوی دستگاه قضایی کمک می‌کند، زیرا تعدیاتی که بر اثر جهل به قانون و غرض قانون گذار از سوی افرادی که علم کافی ندارد، به حقوق و آزادیهای افراد صورت می‌گیرد، کمتر از اعمال تجاوز کارانه و تعمدی نخواهد بود، از عوامل قضایی دیگر می‌توان به رفع زمینه‌های تحقق فعل مجرمانه و عوامل جرم‌زا، تقویت همکاری بین المللی و منطقه ای به منظور اجرای برنامه‌های پیشگیری از وقوع جرم در چهار چوب مصالح کشور و اقدام مناسب در جهت ایجاد کانون‌های مردمی‌پیشگیری از ارتکاب جرم ترجیحاً از جوانان. و برای اینکه قاضی بتواند خصوصیات جرم و مجرم را لحاظ کند و از مجازاتهای جانشین هم استفاده کند مقتضی است که پرونده شخصیت تشکیل دهد و با شناسایی‌هایی که از شخصیت مجرم و در عین حال از خصوصیات جرم، حاصل می‌کند عمل نماید و تناسب بین جرم و مجازات را در نظر بگیرد و جهت اجرای درست این وظیفه نیازمند ملزم بودن سایر دستگاهها به همکاری با قوه قضائیه است که آن هم به نوبه خود نیازمند وضعیک قانون عادی در مجلس شورای اسلامی‌برای اجرایی کردن بند پنجم اصل ۱۵۶ قانون اساسی است.

پ-عوامل اجتماعی

در جوامع امروزی که پدیده‌ها و نهادهای اجتماعی ارتباط ارگانیکی با هم پیدا می‌کنند، نمی‌توان تعامل قانون و ارزشهای جامعه را به کلی منکر شد، خاصه در موقعیت فعلی که کشور ما در وضع (نیمه سنتی و نیمه مدرن) به سر می‌برد نکته قابل توجه دیگر اینکه، اعتقاد به قرآن و سنت به عنوان اساسی ترین منبع قانونی، چه بسا جریان یک سویه ای را نیز در فرایند قانون گذاری به وجود آورد لذا علاوه بر دلایل دیگری که در همه جوامع مشترکاً عوامل پیچیدگی مفهوم جرم هستند در کشور ما مسایل ویژه ای نیز وجود دارد که افکار عمومی‌را تحت تاثیر قرار داده و بالمآل به ابهام پدیده جرم بیش از پیش می‌افزاید به طوری که در وضعیت فعلی می‌تواند مانع اتخاذ تدابیر شفاف و علمی‌برای پیشگیری از وقوع جرم شود مسلماً دستاوردهای بزرگ تمدن نوین، هر انسان منصفی را به احترام وا می‌دارد ولی نباید از این نکته غفلت کرد که یک سوال مشترک در همه مکانها و زمانها الزاماً جواب واحدی نخواهد داشت بنا بر این چون بسیاری از مشکلات و معضلات ما در زمینه پدیده جرم به طور ماهوی فرق دارند لذا، اغلب از تجارب و دستاوردهای دیگران در حد شکلی و روشی می‌توانیم بهره بگیریم: در این خصوص می‌توان با اتخاذ تدابیر مناسب برای جلوگیری از فساد اداری از قبیل سپردن مشاغل به افراد درستکار و شایسته و توانا و تامین نیازهای مادی و معنوی کارکنان و نظارت مستمر بر عملکرد آنها، یا با ایجاد تسهیلات لازم در زمینه ازدواج و تشکیل خانواده برای جوانان و ایجاد تدابیر لازم در جهت کنترل جمعیت و با در نظر گرفتن معافیتها و امتیازات لازم و تسهیلات قانونی در قبال رعایت قوانین و مقررات از ارتکاب جرایم کاست.

ت - عوامل فرهنگی

پیشگیری از وقوع جرم از جهت خط مشی و از جهت عملی به سنتها فرهنگی و فکری بستگی دارد به همین دلیل نحوه پذیرش و مفهوم سازی پیشگیری از وقوع جرم و در نتیجه روش برنامه ریزی، هماهنگی و اجرای سیاستهای مربوط در سطح ملی در کشورهای مختلف به نحو قابل ملاحظه ایی متفاوت است در کنگره نهم پیشگیری از وقوع جرایم و اصلاح مجرمین در قاهره مصر، در ادامه مطالعات کنگره‌های قبلی و به منظور تکمیل جنبه ای مختلف پیشگیری، موضوع چهارم برنامه خود را به استراتژیهای پیشگیری از بزه کاری اختصاص داد و طی آن، خانواده، مدرسه، مذهب و تشکلهای اجتماعی خاص هر کشور را از عوامل موثر در سالم سازی جامعه و پیشگیری از رفتار مجرمانه اعلام نمود با اتخاذ و اعمال تدابیر پیشگیرانه کوتاه مدت و میان مدت در زمینه شهر سازی و شهر نشینی متناسب با

شرایط فرهنگی، نوع و اندازه مسکن با جمعیت خانواده آموزش و پرورش به طور کلی و آموزش بـه طـور خاص و تنوع و گسترش ورزش و اوقات فراغت را با استفاده از تحولات و یافته‌های جدید جامعه شناسی، روان شناسی و جرم شناسی به دولتهای عضو توصیه نمود، چگونگی پیشگیری از بـزه کـاری در منـاطق شهری و ارزیابی و سنجش ترازنامه کارآیی تدابیر پیشگیرانه و ترسیم دورنمای جدید از جمله توصـیه‌های دیگر کنگره نهم می‌باشد.[۱۸] مسلماً یکی از عوامل و زمینه‌های وقوع جرایم، معضـلات فرهنگـی جامعـه است با این توضیح که جامعه ای که در حال گذر از بافت سنتی به توسعه یافتگی است باید مراقبت‌هـای خاص در زمینه پایبندی افراد به اصول، عقاید و ارزشهای فرهنگی اعمال نمایـد کـه رعایـت موضـوعات فرهنگی شرط لازم برای پیشگیری از وقوع جرایم بالاخص جرایم اقتصادی است اما کافی نمی‌باشد، بنـا بر این در امور فرهنگی جهت پیشگیری از وقوع جرم موارد زیر بایستی ملحوظ نظر قرار گیرد:

۱- اقدام به رشد و تعالی باورهای اعتقادی و مذهبی و ترویج هنجارهای اجتماعی سالم.

۲- اقدام و گسترش برنامه‌های تفریحی و ورزشی مناسب با مخاطبین.

۳- تحکیم بنیان خانواده از طریق تقویت مبانی فرهنگـی، اجتمـاعی و اقتصـادی و شـناخت عوامـل آسیب رسان به آن و جلوگیری از وقوع طلاق‌های بی مورد.

۴- تجدید نظر در تدوین روشهای ترغیب افراد جامعه به اصول اخلاقی متناسب با مقتضیات زمان و مکان.

۵- مطالعات وسیع میدانی در پهنای کشور بزرگ ایران جهت کشف و استخراج عوامل و مولفـه‌های اجتماعی جرم زا.

۶- بررسی نحوه پیشگیری از وقوع جرایمی که مطالعات آماری، افزایش آنها را نشان می‌دهد.

۷- قواعد و قوانینی وضع شود که همچون آیینه، ارزشهای حقیقی جامعه را منعکس نمایند در غیـر اینصورت جز خاصیت (جرم زایی) و (زدودن اهمیت اخلاقی رفتارهـا از اذهـان عمـومی) ارمغـان دیگری برای جامعه نخواهد داشت.

۸- اعتماد سازی و جلب اطمینان مردم و ایجاد زمینه پناه آوردن مردم به دستگاه قضایی.

ث- عوامل اقتصادی

بدون تردید یکی از عواملی که منجر به وقوع جرم می‌گردد فقر مالی، کمبود درآمـد، تـورم بـیش از حـد بیکاری، اقتصاد ناسالم و فاصله طبقاتی می‌باشد و بعضی از آن به عنوان راس المفاسد یا راس الفـتن یـاد می‌نمایند. لذا بایستی برنامه و راه حل‌هایی را مد نظر قرار داد که از وقوع جرم ناشی از عوامل اقتصـادی

پیشگیری کرد. یکی از اصول اولیه اقتصادی سالم، حیات و قابلیت رشد و نمو ثروت است، اقتصاد سالم یعنی اقتصاد قائم به ذات و غیر قائم به غیر، اسلام همواره روش وسط و معتدل را پیش گرفته و این جهت ناشی از جنبه همه جانبه بودن اسلام است، بلکه به عنوان تقویت هدفهای بنیه اقتصادی است اما نه به عنوان اینکه اقتصادی خود هدف است، یا تنها هدف است، بلکه به عنوان اینکه هدفهای اسلامی بدون اقتصاد سالم و نیروی مستقل اقتصادی میسر نیست. درآمد مشروع از نظر اسلام یعنی درآمدی که از طرفی محصول فعالیت شخصی باشد یا لااقل جنبه استثمار نداشته باشد، و از طرف دیگر از لحاظ مصرف قابلیت مصرف شدن مشروع و مفید داشته باشد و به اصطلاح فقهاء جنس مورد معامله دارای، (منفعت محلله مقصوده) باشد بنا بر این عواملی که موجب پیشگیری از جرم می‌گردد عبارتند از:

۱- برنامه ریزی صحیح جهت ایجاد اشتغال در جامعه

۲ - ترویج فرهنگ قناعت به منظور جلوگیری از مصرف زدگی

۳- تلاش در جهت مبارزه با فقر و جهت دهی سیاست اقتصادی کلان به سوی بسط عدالت اقتصادی

۴- لغو انحصارات به منظور حذف قاچاق کالا

۵- ساخت خانه‌های کارگری ارزان قیمت

۶- وضع قوانین تجاری بهتر در خصوص مسولیت اعضای هیات مدیر شرکتها به منظور تقلیل تعداد ورشکستگی‌های به تقلب و جلوگیری از هدر رفتن و بلا هدف ماندن وامهای اعطایی جهت انجام مورد اعطای وام بانکی

۷- حذف رانتهای اقتصادی، واسطه گری، خدمات غیر مولد

۸- اعمال نظارتهای موثر و صدور احکام قضایی متناسب در پیشگیری از وقوع جرم از این حیث موثر خواهد بود لذا در این خصوص دو نکته را باید در نظر گرفت:

۱- تقویت نهادهای نظارتی

۲- تشدید مجازات متخلفان و مجرمان اقتصادی و کارآمدی دستگاه قضایی

۹- جلوگیری از افزایش سرسام آور قیمتها که این امر با وجود کمبود درآمد قشر فقیر جامعه منجر به وقوع جرم از قبیل سرقت، خیانت در امانت کلاهبرداری و ... می‌گردد. ۱۰- اعمال نظارت در ادارات، زیرا فساد اداری معمولاً به شرایط اقتصادی نامطلوب می‌انجامد از سرمایه گزاری‌های

بلند مدت داخلی و خارجی جلوگیری می‌کند، استعدادها را در مسیر نادرست هدایت می‌کند و ارجعیت‌ها و رویکردهای فن آوری را به بیراهه می‌کشاند.

ج- نحوه نگرش به تعریف جرم

پیشگیری از وقوع جرم مستلزم شناخت خود (جرم) است لذا باید اولین وظیفه انجام تجزیه و تحلیل نظام مند جرم در جامعه می‌باشد. چرا که جرم نمایانگر، نهادهای مشخصی است که البته می‌تواند راهنمای مهمی‌برای پیشگیری از وقوع آن در آینده باشد از لوازم قطعی اقدام به پیشگیری از وقوع جرم اعتقاد داشتن به دو امر می‌باشد:۱- جرم و مقابله با آن، یک امر انتزاعی نبوده و با تغییر و تحولات گسترده و روزافزون جامعه ارتباط تنگاتنگی دارد. ۲- قوانین یک جامعه اگر به جای پیروی از تجربیات زندگی با اتکاء به منطق ذهنی شکل بگیرد چه بسا جامعه را با بحران (تورم جرم) مواجه سازد. بر این اساس، اهتمام به این امر که (حقوق ضرورتاً بر اندیشه جمعی بنا می‌باشد) در واقع تضمین ضمانت اجرایی آن محصوب می‌شود چنانکه لئون دوگی در این باره معتقد است « عادت و رسوم اجتماعی، در صورتی به قاعده حقوقی تبدیل می‌شود که وجدان عمومی‌تضمین آن را از نظر اجتماعی مشروع بداند.»

لذا باید تعریف جامعی از جرم و تخلف داشته باشیم تا بر اساس آن مصادیق جرم و تخلف را از هم دیگر تفکیک کنیم، جرم یک مفهوم ذاتی و طبیعی نیست که با طبیعت انسان هماهنگ و در همه جوامع یکسان باشد باید دید در یک جامعه بر اساس چه عوامل و با پیش بینی چه منافعی، بعضی از اعمال را جرم شناخته و مجازات برای آن تعیین می‌کنند. ممکن است یک عملی جرم شناخته شده باشد ولی پس از مدتی شکل اجتماعات بشری تحول عظیمی‌پیدا کرده باشد و ارزش‌های اجتماعی تغییر یافته و طرز فکر و برداشت مردم از اعمال ضد اجتماعی و طرق مقابله با آن عوض شده باشد و لذا ممکن است در اجتماعات بعدی، جرایم جدیدی که باید برای آنها مجازات تعیین کرد و با شناخت جرم، عناوینی که مجرمانه بودن آنها قطعی است ولی به لحاظ این که اهمیت کمتری دارد می‌توان آنها را در مراکزی مانند شورای حل اختلاف و شورای داوری و غیره رسیدگی نمود و عناوینی که باید از عنوان مجرمانه خارج شود و تحت عنوان تخلف مورد رسیدگی قرار گیرد و با توجه به شرایط فعلی و با عنایت به اینکه موضوعات کم اهمیتی است و یا اینکه به ندرت اتفاق می‌افتد و به همین جهت نمی‌تواند اخلالی در نظم عمومی‌ایجاد کند، عنوان تخلف نیز نخواهد داشت بنا بر این چنانچه تعریف دقیقی از جرم داشته باشیم و مصادیق آن را با توجه به شرایط فرهنگی، اقتصادی، سیاسی مشخص کنیم به طوری که هر فعلی یا ترک فعلی را جرم ندانیم می‌توان از تراکم بیش از حد پرونده‌های کیفری و حقوقی کاست.

چ- نقش دگر دوستی در بازدارندگی جرایم

اسلام در خصوص زندگی گروهی و مسئولیت انسان در مقابل یکدیگر توصیه‌هایی به ما کرده است از جمله آنها دگر دوستی است یعنی انسان علاوه بر دوست داشتن خود که یک امر غریزی است، دیگران را هم دوست بدارد آنچه را برای خود نمی‌پسندد، برای دیگران هم نپسندد. انسانی که در این مکتب رشد کند علاوه بر اینکه به فکر نیازمندی‌های خود و اطرافیانش است منافع و خواست‌های دیگران را هم به خاطر می‌آورد و طوری گام بر می‌دارد که نکند به همنوعش ضرری وارد شود به فرموده استاد شهید مطهری انسانی که به این مرحله رشد اخلاقی رسیده، همان طور که بر حسب غریزه هیچ وقت به خودش ضرر و زیانی نمی‌رساند و جز به سعادت و خوشبختی خود فکر نمی‌کند، برای سایرین و افراد مومن هم این گونه می‌اندیشد به طور کلی اگر سعی شود روحیه دگر دوستی و حب به همنوع را در جامعه اسلامی‌خودمان پرورش دهیم، بسیاری از تخلفات از قبیل گران فروشی، کم فروشی، احتکار، خرید و فروش و حمل و نگهداری کالای قاچاق و مواد مخدر و جرایمی‌که عفت عمومی‌را لکه دار می‌کند و جزو مفاسد اخلاقی محسوب می‌شود، همه به نوعی تقلیل می‌یابد و از شیوع و گسترش آنها جلوگیری می‌شود و از آنجا که اخوت با کینه جمع نمی‌شود باید دشمنی‌ها را کنار گذاشت و همگی با صلح و صفا زندگی کرد و به نفع یکدیگر گام برداشت و شاعر بزرگوار سعدی شیرازی در این باره می‌فرماید:

«بنا براین چنانچه حس هم دوستی و کمک به همنوع، و رعایت حقوق دیگران را در جامعه آموزش داده و گسترش دهیم به مراتب بهتر، می‌توانیم از وقوع جرایم، پیشگیری کنیم».

ح- تشکیل پرونده شخصیتی

برای اشراف قاضی به خصوصیات جرم و مجرم، تشکیل پرونده شخصیتی ضروری است چرا که قاضی نمی‌تواند فی البداهه از تبدیل مجازات‌هایی که منشاء و مبنای قانونی ندارد، استفاده کند. برای اینکه بتوان بر خصو صیات جرم و مجرم واقف شد و از وقوع جرم پیشگیری کرد شناسایی شخصیت مجرم و در عین حال خصوصیات جرم، نیازمند تشکیل پرونده شخصیتی است. در فرانسه این عمل را از روش‌های شخصی کردن مجازات می‌دانند آنجا در حقیقت دو تا خصیصه را برای قاضی در تعیین مجازات در نظر می‌گیرد یکی شخصیت مجرم پرسونالیته و یکی هم اوضاع و احوالی که موجبات و نوع جرم را فراهم کرده است. بدیهی است در صورت تشکیل پرونده شخصیتی، نهادها یا سازمان‌های متولی پیشگیری از جرم بهتر و سریعتر می‌توانند افرادی که در خطر ارتکاب جرم هستند شناسایی و از وقوع جرم پیشگیری کرد، چرا که سه پیش شرط برای ارتکاب جرم ضروری است.... آن و سوم، وجود موقعیت

در مورد اولی، همه مجرمین بالقوه شناخته شده نیستند تا میل و انگیزه آنها نسبت به ارتکاب جرم قابل سرکوب شدن باشد ضمن آنکه ما شیوه مناسبی را برای سرکوبی، با حفظ موازین حقوق باشد سراغ نداریم. پس حداکثر شاید بتوانیم در این مورد بر روی مجرمینی که قبلاً مرتکب جرم شده و دستگیر شده اند کار کنیم تا حداقل از تکرار جرم یا به انحراف کشیدن دیگران، جلوگیری کرد و نیل به این هدف میسر نیست مگر اینکه برای هر مجرمی یا حتی بر هر فرد پرونده شخصیتی تشکیل دهیم.

خ- جرم زدایی و نقش آن در پیشگیری از وقوع جرم

جرم زدایی در معنای دقیق کلمه، یعنی زدودن بر حسب و عنوان مجرمانه از یک عمل یا از یک رفتار جرم زدایی از آغاز سال‌های ۱۹۶۰ میلادی به صورت بحث روز در آمده است و با هدف کاهش عناوین مجرمانه و یا زدودن تورم کیفری از نظام جزایی مطرح شده است، بسیاری از مقررات در زمینه‌های اقتصادی، مالیاتی، اداری و بهداشتی وجود دارد که حتماً لازم نیست دارای وصف کیفری باشد و با ضمانت اجراهای معمول حقوق جزا پاسخ داده شوند. هر چند ممکن است از تصمیمات جرم زدایی خطر بالقوه ای متوجه آثار پیشگیرانه عام و خصوصاً کاهش این آثار گردد لکن در بسیاری موارد، این خطر می تواند در مقابل مزایای ناچیز تلقی گردد.(مانند کاهش رسوایی، توجه به تعقیب جرایم مهمتر و غیره) و در همه موارد جرم زدایی، احتمال آثار جانبی زیانبار باید در نظر گرفته شود و تا آنجا که ممکن است، این آثار جانبی پیش بینی و از آنها جلوگیری شود، یا در مراحل بعدی حذف یا کاهش یابد.

د- فرصتهای ارتکاب جرم و نقش پیشگیری وضعی

تجزیه و تحلیل موقعیتی وقوع جرایم نماینگر آن است که مجرمین اغلب دست به انتخاب‌های کاملاً منطقی زده و به دنبال ساده ترین و کم خطرترین و مناسبترین فرصتها برای ارتکاب جرم هستند تدابیر ذیل را می‌توان به طور سودمندی مدنظر قرار داد.

الف- تدابیری که کار مجرم را دشوارتر می‌سازد مثل، محافظت بهتر از هدف، کنترل ورودیهای که احتمال سرقت از آن محل می‌رود، کنترل عوامل تسهیل کننده.

ب- تدابیری که احتمال خطر برای مجرمین را افزایش می‌دهد. مثلاً کنترل رفت و آمد و بازرسی بار مسافرین، مراقبت رسمی‌و گشتهای پلیس، نگهبانان، دوربینهای امنیتی و مراقبت توسط مستخدمین و مراقبت طبیعی از قبل تامین روشنائی خیابانها و منازل و برداشتن دیوار دور پارکها.

ج- تدابیری که موجب گردد ارتکاب جرم مقرون به صرفه بودن نباشد. از قبیل نگهداری نقدینگی کمتر در صندوقها، پرداخت از طریق کارتهای اعتباری، قابل شناسایی نمودن اموال و نصب وسایل الکترونیکی، حذف انگیزه‌ها و محرکها و پاک کردن عبارات یا تصاویر نوشته شده روی دیوارها، تعمیر و رفع خسارتهای وارده توسط خرابکاران و قابل شناسایی نمودن قطعات اتومبیل که سرقت روز افزون اتومبیلها را کاهش می‌دهد. بدین ترتیب عملی ترین روش در این مورد، تقلیل موقعیت‌هاست، یعنی به گونه ای عمل شود که بدون شناخت مجرمان بالقوه و اثرگذاری مستقیم بر روی میل و انگیزه آنان، موقعیت‌های ارتکاب جرم برای مجرمین تقلیل یابد.

ر- نیروی انتظامی و نقش آن در پیشگیری از جرم

نیروی انتظامی‌می‌تواند با انجام اقداماتی ملموس در کمیت و کیفیت مداخله‌های خود تاثیر بگذارد فرهنگ پلیسی توام با تاثیری که نیروهای انتظامیبه مردم می‌گذارند، ممکن است عامل بی نظمی‌باشد. در واقع، سخت گیری نیروهای انتظامی‌در اجرای قانون و دشمنی و برخورد خصمانه آنان با تظاهر کنندگان و بزهکاران، آتش خشونت را شعله ور می‌کند و نقش پلیس این است که تلاش کند که تعارض‌ها و تنش‌های اجتماعی را که ریشه بی نظمی‌های اجتماعی بوده اند حل و فصل کرده و به آنها سامان دهد، یعنی پلیس در موارد بی نظمی‌باید از مردم دفاع و حمایت کند و برای این کار از تکنیک‌های پیشرفته استفاده نماید، نهاد پلیس برای حسن مدیریت داخلی خود با مساله مربوط به آموزش مناسب، تجهیزات روز آمد و مورد نیاز، در حالت حفظ نظم و توسل به قالبهای سخت اجرای قانون که از اخلاق و وظیفه شناسی نیروهای انتظامی‌ناشی می‌شود، قابلیت توجیه اقدامات را دارد. ارایه خدمات بیشتر به شهروندان از جانب واحدهای پلیس باعث اعتماد بیشتر آنان نسبت به خدمات و عمل پلیس می‌شود و برعکس عدم اعتماد شهروندان به خدمات پلیس خود سر منشاء خشونت بالقوه تلقی می‌شود برای تقویت و تحکیم روابط استوار بین پلیس و اجتماع باید خطوط بزرگ ارتباطی را ترسیم کرد زیرا همین روابط دو جانبه است که حداقل، حمایت از جنبه اخلاقی کنترل‌های قانونی و به طور کلی، کنترل عمومی‌را اجازه می‌دهد، اگر این جنبه اساسی زیر سوال برود، در این صورت اساس جامعه زیر سوال رفته و متزلزل می شود. ادارات پلیس ماموریت دارند خود را به شهروندان نزدیک کرده و به گونه‌ای اقدام کنند که شهروندان بیشتر با آنها احساس خودمانی و صمیمیت کرده و انسجام و یکپارچگی خود را با آنها حفظ کنند و در اداره زندگی شهری با یکدیگر همکاری کنند و در این مورد ملحوظ نظر قرار دادن موارد ذیل از وقوع جرایم احتمالی پیشگیری می‌نماید.

۱- تکمیل و تهیه اطلاعات مراجع به حرکت‌های جمعیت ازدحام کننده و قابلیت ارزیابی آنها.
۲- توسل به مذاکره پیش از هر تدبیر و مانور.
۳- در صورت لزوم، توسل به تکنیک‌های قهرآمیز.
۴- تدارک و سازماندهی تیم‌های تخصصی برای اقدام به دستیگیری‌های دسته جمعی و گروهی.
۵- تجهیز نیروی انتظامی‌به فن آوریهای جدید در جهت کشف جرائم و پیشگیری از آن قبل از وقوع.
۶- مطالعه در علم جرم شناسی و یادگیری مقدمه ای از علل و اسباب موثر در بزه کاری اشخاص
۷- توجیه و آموختن وظیفه و نحوه رفتار با مراجعین و افراد خاطی که در جلوی دید و منظر مامور، مرتکب آن عمل خطا می‌شوند.
۸- وقتی می‌گوئیم نیروی انتظامی‌حافظ جان و مال افراد جامعه است منظور این است که وظیفه اصلی او جلوگیری از وقوع جرایم است. زیرا حفظ جان و مال مستلزم این است که افراد را قبل از اینکه دچار خسارتی یا صدمه ای شوند حمایت نموده، پس از وقوع جرم، پیدا کردن مجرم و مجازات او و حتی جبران خسارت، نتیجه مطلوب را نخواهد داد، لذا بایستی به پلیس نحوه حمایت از افراد جامعه و مقابله با جرم را تذکر و یاد آوری نمود.
۹- افزایش حضور پلیس از طریق تاسیس ایستگاه‌ها یا پست‌ها یا گیشه‌های کوچک در چهار گوشه شهرها، یا محله‌ها و در امر پیشگیری از بزه کاری نیز بایستی اصول عدالت و حقوق بشر یعنی کرامت شخص انسان، آزادی رفت و آمد افراد و زندگی خصوصی آنان، رعایت و محترم شمرده شود.
۱۰- گزارش دقیق از آمار جرایم و اقدام‌های اتخاذی پیشگیرانه به جامعه و منتخبان مردم که این امر موجب می‌شود راهکارهای صحیح پیشگیری وقوع از جرم را شناسایی و به موقع به کار بست.

ز- برچسب زنی تعارض و پیشگیری از بزه کاری

تئوریهای برچسب زنی و تعارض اجتماعی در طی دو دهه گذشته تاثیر مهم بر روی سیاست پیشگیری از بزه کاری داشته اند چسباندن برچسب بزه کاری می‌تواند واقعه ای مهم در زندگی یک جوان باشد پس از آن مورد تردید و ظن قرار می‌گیرد؛ هر خطای اول دلیل بر طبع مجرمانه او تلقی می‌گردد و بیشتر از فعالیتها و فرصتهای مشروع محروم می‌شود. بزودی این شخص به عنوان مجرم تلقی شده، و با او به صورت یک مجرم رفتار می‌شود حتی اگر او بتواند بر واکنش و خود پنداری متخاصمانه اش چیره گشته و در صدد حرکت در جاده همیشگی قانون برآید، این کار را بسیار مشکل خواهد یافت قسمت اعظم

برچسب زنی مجرمین، از لحاظ اجتماعی، غیر ضروری و مضر است، بنا بر این بایستی سیاست‌های آغـاز شود که تنوع بیشتری را در رفتار جوانان بپذیرند، قوانین ویژه بزه کاری باید بی نهایت دقیق و رسا بوده و در غیر این صورت تماماً همراه با تلاشـهای پیشـگیرانه ای کـه اشـخاص و برنامـه‌های خـاص طرفـدار (اصلاح اجباری) را بر می‌گزینند، منسوخ گردند. تئوری‌های واکنش اجتماعی، رفتار مجرمانه را به عنـوان نتیجه تاثیری تلقی می‌کنند که اعضای قدرتمند جامعه بر جوانان نگون بخت دارند. دو شاخه اصلی از این تئوری، بسیار مشهود می‌باشند. تئوری برچسب زنی به رفتار کج مدارانه به عنوان محصول برچسـب‌های منحرفانه ای می‌نگرد که جامعه به کم نفوذترین شهروندان خود تحمیل می‌کند این برچسـب‌ها افـراد را به عنوان مطرودین اجتماعی می‌شناسند و حصارهایی مابین آنان و طبقه عمومی‌اجتماعی به وجـود مـی آورد. نهایتاً برچسب‌های منحرفانه، شخصیت مجرمین را تغییر می‌دهد بـه نحـوی کـه آنـان هویت‌هـای مجرمانه جدیدشان را به عنوان یک هویت شخصی می‌پذیرند، نظریه پردازان برچسب زنی را بـا حصـول اطمینان از اینکه اشخاص برچسب خورده، در آینده برای بقای خود مرتکب اعمال غیـر قـانونی خواهنـد شد. اعلام می‌کنند که برچسب‌های منحرفانه، اشخاص را در مسیر اصلی اجتماع بیرون نگه می‌دارد. این که چه کسی بر چسب می‌خورد و نوع برچسبی که اعمال می‌شود بسـته بـه موقعیـت جـوان در سـاختار اجتماعی است احتمال برچسب خوردن افراد فقیر و بی نفوذ بیشتر از افراد قدرتمند و ثروتمنـد مـی‌باشـد. تئوری تعارض اجتماعی معتقد است که این تعارضات طبقاتی موجود در جامعه مدرن می‌باشد که جـرم و بزه کاری را به وجود می‌آورد. نظامهای حقوقی و قانونی به وسیله صاحبان قدرت کنترل می‌شوند. کسانی که قصدشان حفظ سلطه خود بر جامعه است نتیجتاً فعالیت‌های آنـان مصـون از مجـازات مـی‌باشـد. در حالیکه رفتارهای منحرفانه طبقات پایین به شدت مورد مجازات قرار می‌گیرد. بزه کاری زمانی اتفاق مـی افتد که جوانان طبقه پایین بر علیه فشارهایی که به وسیله صاحبان قدرت به آنها تحمیل شـده، سـر بـه شورش بر می‌دارند.نقش و موقعیت اقتصادی یک جوان در جامعه مدرن فرا صنعتی و سرمایه داری، نـوع رفتار مجرمانه او تحت تاثیر قرار می‌دهد. لذا تحلیل تئوری‌های برچسب زنـی و تعـارض اجتمـاعی، یـک تاثیر مهم بر سیاست پیشگیری از بزه کاری می‌تواند داشته باشد.

نتیجه

پدیده جنایی یکی از مظاهر زندگی جمعی است در هر اجتماع وجود داشـته و وجـود خواهـد داشـت نـوع جرائم هر اجتماع، تناسب مستقیم با آموزش و پرورش، تمدن، آداب و رسوم و گاهی احتیاجـات افـراد آن

جامعه دارد و کیفر جرائم نیز تحت تاثیر عرف و عادت و طرز قضاوت افکار عمومی‌هر اجتماعی تغییر می یابد. در جوامع ابتدایی، مجازات به ندرت مورد استفاده قرار مـی‌گرفـت و واکـنش افـراد سـتمدیده جنبـه انتقامی‌داشت که بعداً تحت تاثیر عوامل مذهبی، قصاص جای انتقام را گرفت تـا ایـن کـه دولـت بـرای مجازات کردن کسانی که رفتار ضد اجتماعی داشتند جانشین افراد گردید جهت پیشگیری از وقـوع جـرم بایستی علل و انگیزه‌های ارتکاب جرائم مورد مطالعـه قـرار گیـرد بـه همـین منظـور آشـنایی بـا علـوم کیفرشناسی جرم شناسی، انسان شناسی کیفری، زیست شناسی کیفری، جامعـه شناسـی کیفـری و آمـار کیفری ضروری است جرم شناس باید از طرز اجرای کیفر و اقدامات تامینی مطلع بوده و نتـایج و اثـرات آنرا مطالعه کند و طرز اجرای روشها را ارائه دهد. کیفرشناس برای تعیـین نـوع روش کـه بایـد در مـورد مجرم اجرا شود با استفاده از جرم شناسی، علل و انگیزه ارتکاب جرم را تشخیص داده پـس از شناسـایی شخصیت بزهکار، روش منطبق با شخصیت او به مورد اجراء بگـذارد. ایـن دو علـم جـدا، ولـی بـه هـم نیازمندند بنا بر این برای رسیدگی به محاکمه باید هم عمل ارتکابی مجرمانه و هـم خصوصـیات واقعـی شخص بزهکار مورد شناسایی دقیق قرار گیرد تا بتوان مناسب ترین تدابیر قضایی را درباره او اتخاذ نمود به همین دلیل علاوه بر پرونده قضایی، پرونده دیگری نیز که حاوی خصوصیات بدنی و زیست شناسی و اجتماعی بزهکار باشد (پرونده شخصی) ضروری است و در اسـتراتژی‌های پیشـگیری از وقـوع جـرم بـه جنبه‌های قضایی از قبیل تنقیح قوانین، گسترش نظام معاضدت و مشاور قضـائی، ارتقـاء سـطح علمـی‌و آگاهی حقوقی و فرهنگی مردم از قبیل اقدام به رشد باورهـای اعتقـادی و مـذهب و تـرویج هنجارهـای اجتماعی سالم از قبیل کنترل جمعیت، جلوگیری از مهاجرتهای بی رویه به شهرها، ایجاد مشاغل کاذب و عوامل اقتصادی از قبیل اشتغال زائی کاهش تورم جلوگیری از ازدیاد قیمتها و رانت خـواری را مـد نظـر قرار دارد. البته نباید اعتقادات دینی را در اصلاح مجرمین نادیده بگیریم و اگر در انسانها اعتقـادات دینـی در خانواده‌ها و مدارس پایه گذاری شود از وقوع جرایم پیشگیری خواهد شد. همچنین با بالا بردن سـطح علمی‌و شایستگی اخلاقی و توان علمی‌ضابطین دادگستری و مجهز نمودن آنها بـا علـوم و فنـون جدیـد ترویج و احیاء فریضه امر به معروف و نهی از منکر و توجه وافر بـه بعـد معنـوی مـردم، اعمـال نظـارت اصولی و دقیق به دور از کینه توزی و تبعیض و برخورداری از وجدان کاری و تعهد، به طور قطع می‌توان از بسیاری از جرایم پیشگیری کرد، چرا که اگر نیـروی انسـانی بـه گونـه ای دقیـق و بـه روش صـحیح گزینش نشود این خطر وجود دارد که افرادی که پایبند اصول اخلاقی نیستند و یا بزهکاران بالقوه ای که می‌خواهند در جایی نفوذ کنند که بتوانند مرتکب جرایم شوند جذب و بکار گرفته خواهند شد و بـه قـول

رومی‌ها این پرسش اساسی مطرح می‌شود که چه کسانی نگهبانان نگهبانان است؟ در چنین شرایط پیشگیری از پراکندگی فساد آسانتر از اصلاح جامعه است که فساد در آن هم گیر شده است، در چنین محیطی فساد در نهاد، قوانین و هنجارهای رفتاری رسوخ می‌کند و در آن مقامهای دولتی، خود نمونه‌هایی از فساد در عرصه سیاسی خواهند داشت. هدف نهایی از اجرای کیفر، حفظ آرامش و امنیت و منافع اجتماعی و پیشگیری از وقوع و با تکرار جرم است اما تغییر دادن طرز تفکر و رفتار یک فرد، مستلزم اجرای روشهای اصلاحی و تربیتی در دوره نسبتاً طولانی است. چنانچه به طور اصولی عوامل را بررسی کنیم علت بروز اکثر جرایم دو چیز است:۱-فقر مفرط؛ ۲- ثروت بی حساب فقر مفرط انسان ضعیف الایمان را به اختلاس اموال مردم از راه سرقت و راهزنی و آدم کشی و گران فروشی و کم فروشی و غصب وادار می‌کند، ثروت بی حساب انسان را به اسراف و ولخرجی در خوردن و نوشیدن و تهیه مسکن و بی بند و باری در شهوات و هتک حرمتها و تجاوز به جان و مال و ناموس دیگران وا می دارد. وقتی کار به اینجا کشید، شیوع فساد و انحطاط اخلاقی محیط انسان را به صورت یک محیط حیوانی پستی در می‌آورد که جز شکم و شهوت چیز دیگری مطمع نظر نیست اسلام با وضع قوانین خاص هم جلوی فقر مفرط را می‌گیرد و هم جلو ثروت بی حساب را. با بیان ((والذین یکنزون الذهب و الفضهٔ...)) عموم احتکار کنندگان را به عذاب شدیدی تهدید می‌کند، خلاصه اینکه اسلام در زمینه اقتصاد دگرگونی ایجاد کرده و اگر اصول اقتصاد اسلامی‌در کل جهان اجرا شود کوچکترین نگرانی در هیچ یک از زمینه‌های موجود اقتصادی در جوامع بشری وجود نخواهد داشت. در پایان باید اذعان نمود که رواج قانونمندی در کشور با این وصف که مردم علاوه بر اینکه خود را ملزم به رعایت قوانین بدانند و عدم رعایت قوانین و مقررات و ارزشهای اجتماعی از سوی دیگران را نیز متذکر شده و با تذکر زبانی و یا با گزارش امر به مقامات مسئول جهت مبارزه با قانون شکنی اقدام نمایند که این عامل نیز می‌تواند در امر پیشگیری از وقوع جرم بسیار موثر باشد که این امر همان احیای فریضه امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد.

منابع

- نهج البلاغه، ۱۱۶۴ ، به نقل از مجله حقوق دادگستری شماره ۲۱ ص ۱۱۲.
- Brissot de wavville
- لوی برول، حقوق و جامعه شناس، ترجمه دکتر مصطفی رحیمی‌ص ۳۰.
- مدنی، جلال الدین ، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، ص ۳۵۱.
- میر محمد صادقی،حسین، ملاحظاتی در موضوع پیشگیری از وقوع جرم، روزنامه اطلاعات، ۷ خرداد ۱۳۸۳، ص۱۱.
- قاسمی– ناصر، اقدامات تامینی و تربیتی در حقوق کیفری ایران، ص۱۱.
- J.M Varaut,I utili tavisme de jermy bent ham premises e mesure la justice penale. Revue de science crimine lle, 1982, p. 261 ets
- ژان پرادل، تاریخ اندیشه‌های کیفری، مترجم دکتر علی حسین نجفی ابرند آبادی ص ۶۱
- ولیدی، محمد صالح، حقوق جزای عمومی، جلد اول ص ۲۸۰.
- LE DETENSE SOCIALE NO UVELLE
- ولیدی محمد صالح، همان منبع ص ۲۸۶.
- لوی برول، حقوق و جامعه شناسی، ترجمه دکتر مصطفی رحیمی، ص ۳۲
- نجفی ابرند آبادی، علی حسین، پیشگیری از بزه کاری و پلیس محلی، ص۲ برگرفته شده از شبکه اینترنت از سایت دادگستری استان تهران:WWW.DADGOSTARY TEHRAN.COM
- نقل از مجموعه اطلاعات قضایی سال ۱۳۸۳، ص ۱۶، کاری از معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم مرکز مطبوعات و انتشارات.
- ژان پرادل، همان منبع ص ۹۵.
- براتی نیا، محمود، بررسی چالش‌های و راهکارهای اساسی برای وصول به توسعه قضایی در قوه قضائیه ایران– مجله دادگستری شماره ۳۱،ص۱۱.

- تیموری، خیراله، درآمدی بر پیشگیری از وقوع جرم، مجله حقوقی دادگستری شماره ۲۶ص ۱۸۳.
- نجفی ابرند آبادی، حسین، مقاله سیاست جنایی سازمان ملل متحد، مجله تحقیقات حقوقی دانشگاه شهید بهشتی، شماره۱۸ تابستان ۷۵ ص ۳۲۷.
- ولی الله خیره؛ نشریه ماوی، دوشنبه ۲۱ مهر ۱۳۸۲. ص۷.
- مطهری، مرتضی، نظری به نظام اقتصاد اسلام. ص۲۶
- خیره، ولی الله همان منبع ص ۷.
- ژرژ گوریچ، حقوق و جامعه شناسی، ترجمه دکتر مصطفی رحیمی‌ص ۱۰۰ نقل از مجله دادرسی شماره۱۹ ص۳۲.
- ولیدی، محمد صالح همان منبع، ص۱۵.
- مروج، عبدالحسین، نشریه ماوی، چهارشنبه،۲۶ فروردین۱۳۸۳ ص۵
- نجفی ابرندی آبادی، علی حسین، حمیدهاشمی‌بیگی، دانشنامه جرم شناسی، ۱۳۷۷،ص۷۷.
- آقایی، حسین، پیشگیری عمومی از بزه کاری مانعی برای جرم زدایی، مجله حقوقی دادگستری شماره ۴۱ ص۱۸۱.
- سند سیاستهای شهری و پیشگیری از وقوع جرم، ترجمه حشمت اله بشارت، کمیته دفتر مطالعات و پشگیری از وقوع جرم، موضوع سند A,CONG.169.10 ص ۱۱.
- مارسل اوژن، پلیس و بی نظمی‌اجتماعی، مترجم علی اوسط جاوید زاده، مجله امنیت سال چهارم، شماره۱۳و ۱۴ ص۸۵.
- نظریه‌های واکنش اجتماعی، لری سیگل، و جوزف سنا، مترجم، جعفر محمد پور فرد نقل از مجله امنیت، سال چهارم شماره ۱۳و۱۴ ص ۵۸.
- ساعی، میر محمود، اخلاق و تربیت اسلامی، ص ۸۶.

Factors Affecting Crime Prevention

Abstract

The living conditions in the present century have increasingly focused attention on crime prevention. There is no doubt that with the progress and evolution of human civilization and the increase in communication and technology, the possibilities for crimes to occur are continuously increasing. If these dangers are not prevented, then even the most, well-equipped police forces will not be able to combat this corruption and destruction. Studies and research findings in the field of the history of criminal law show that human societies have mainly used punishment, especially its severe forms, to combat crime (criminal prevention). But according to the findings of criminal law and various schools of criminal philosophy, this severity and harshness of the penal system has not been able to curb the crime curve or eliminate it as expected. Therefore, the birth of the fields of criminal anthropology and criminology in the nineteenth century was largely due to the failure of the penal system to effectively control the wave of crime. As we know, the human body needs various medicines when it is sick, but this is not enough. Rather, it is necessary to maintain and preserve it during times of health by observing hygiene principles and to adopt a procedure that, if possible, prevents the body from becoming sick and requiring treatment. And in this case, the role of the judiciary is more prominent than other institutions. According to Article 156, Paragraph 5 of the Constitution of the Islamic Republic of Iran (appropriate measures to prevent crime and reform criminals), it is assigned to the judiciary, and because of its duty to prevent crimes, this branch is connected to important social issues such as unemployment, inflation, the customs of foreign cultures without content, and the decline of moral virtues. The judiciary must seek solutions to these issues and problems and, as far as its duty is concerned, treat the deep-rooted pains of society. Accordingly, the work of the judiciary, by forming courts, prosecutors, resolving lawsuits, prosecuting defendants and punishing perpetrators of crimes, preventing crime and reforming criminals are

significant axes that require examining the causes and factors of crime, which will be achieved through scientific studies and conducting various investigations. It is worth noting that in this regard, the imposition of punishment is not the only recognized way of dealing with it, but also the reformation of criminals, which is achieved by using non-criminal methods. Another goal of the judiciary is to take a close look at such victims and social victims in order to return them to their primary focus, their family and community.

Keywords: Prevention, Crime, Judiciary, Crime Occurrence